

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

Masarykova cesta 16, SI - 1000 Ljubljana

gp.mvzi@gov.si

Številka: 511-1/2023/18

Ljubljana, 25.10.2023

EVA: 2023-3360-0028

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Sklep o ustanovitvi Slovenske nacionalne komisije za Unesco – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi prvega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije sprejme sklep o ustanovitvi Slovenske nacionalne komisije za Unesco in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

SKLEP PREJMEJO:

- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije;
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje;
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
- Ministrstvo za kulturo;
- Ministrstvo za naravne vire in prostor;
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo;
- Ministrstvo za finance;
- Urad Vlade RS za komuniciranje;
- Služba Vlade RS za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Igor Papič, minister
- dr. Matjaž Krajnc, državni sekretar
- Gašper Hrastelj, direktor, Urad za Unesco

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

Gradiva ne bo obravnaval Državni zbor.

5. Kratek povzetek gradiva:

Gradivo vsebuje sklep o ustanovitvi Slovenske nacionalne komisije za Unesco in pripadajočo vsebinsko obrazložitev.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun**II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:**

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1**
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Gradivo nima večjih finančnih posledic za državni proračun. Morebitni potni stroški vodstva komisije ali drugih članov komisije se krijejo iz proračunske postavke PP 231766 Programi UNESCO, ukrep 3211-11-0050 – Izvajanje programa UNESCO. Potni stroški na letni ravni ne presegajo 5.000,00 EUR.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Gradivo ni take narave, da bi bilo potrebno sodelovanje z združenji občin.

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Gradivo ni take narave, da bi ga bilo treba predhodno objaviti na spletni strani.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

prof. dr. Igor PAPIČ
MINISTER

PRILOGA II

PREDLOG SKLEPA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi prvega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije sprejme sklep o ustanovitvi Slovenske nacionalne komisije za Unesco in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

SKLEP PREJMEJO:

- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije;
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje;
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
- Ministrstvo za kulturo;
- Ministrstvo za naravne vire in prostor;
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo;
- Ministrstvo za finance;
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje;
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

PRILOGA III

PREDLOG SKLEPA O USTANOVITVI SLOVENSKE NACIONALNE KOMISIJE ZA UNESCO

BESEDILO SKLEPA

Na podlagi Akta o potrditvi nasledstva glede konvencij, statutov in drugih mednarodnih sporazumov, ki predstavljajo akt o ustanovitvi mednarodnih organizacij (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 9/92 in 10/12) v zvezi z Ustavo Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo ter Listino o nacionalnih komisijah in na podlagi 6. odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... redni seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP

o ustanovitvi Slovenske nacionalne komisije za Unesco

1. člen (splošna določba)

- (1) Slovenska nacionalna komisija za Unesco (v nadaljnjem besedilu: komisija) je stalno posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije.
- (2) Mandat komisije je štiri leta. Komisija se uradno oblikuje, ko je imenovana večina članov komisije in se je iztekel mandat komisije prejšnjega sklica. Komisiji začne teči mandat z dnem konstitutivnega zasedanja skupščine komisije.

2. člen (naloge komisije)

- (1) Komisija ima naslednje naloge:
 1. svetuje Vladi Republike Slovenije in njenim organom ter delegacijam v vseh zadevah s področja delovanja Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (v nadaljnjem besedilu: Unesco);
 2. povezuje in pospešuje sodelovanje vladnih in nevladnih organov in organizacij v izvajanju programskih aktivnosti Unesca v Sloveniji ter njihovo sodelovanje v aktivnostih zunaj države, vključno z nudenjem strokovnih nasvetov in pomoči Unescu ter drugim nacionalnim komisijam za Unesco;
 3. skrbi za uresničevanje ciljev Unesca v Sloveniji ter za predstavljanje slovenskih interesov v oblikovanju in izvajanju programa in aktivnosti Unesca;
 4. pripravlja vsebinske resolucije in priporočila o aktualnih tematikah, ki so pomembne in v interesu Republike Slovenije ter tudi na mednarodni ravni;
 5. spodbuja izmenjavo izkušenj in znanja, ki jih nudi in omogoča Unesco s svojimi mednarodnimi aktivnostmi;
 6. pospešuje sodelovanje pri izvajanju programskih aktivnosti z drugimi nacionalnimi komisijami za Unesco, sekretariatom Unesca in regionalnimi uradi Unesca;
 7. izvaja druge aktivnosti, za katere meni, da so povezane s splošnimi cilji Unesca;
 8. obravnava možnosti sodelovanja Republike Slovenije z Unescom na področjih izobraževanja, znanosti, kulture, komunikacije in informacij, digitalizacije in drugih programskih nalog Unesca ter o svojih predlogih obvešča Vlado Republike Slovenije;
 9. obravnava programe, projekte in druge aktivnosti Unesca ter pripravlja predloge za njihovo izvajanje in vključevanje Republike Slovenije v te aktivnosti oziroma s svojimi delegati sodeluje na mednarodnih seminarjih, konferencah, simpozijih in drugih srečanjih, organiziranih v okviru programov Unesca doma in v tujini;

10. pripravlja izhodišča za nastop vladne delegacije na zasedanjih generalne konference Unesca in izvršilnega odbora Unesca ter predlaga sestavo delegacij, udeležence na drugih sestankih Unesca ter predstavnike Republike Slovenije v organih Unesca;
11. pripravlja mnenja o sklepanju in izvajanju konvencij in priporočil ter drugih dokumentov, sprejetih v okviru pristojnosti Unesca, ter daje pobude za njihovo uporabo v Republiki Sloveniji;
12. daje pobude in predloge za pripravo poročil in drugega informativnega gradiva, ki seznanjajo Unesco s stanjem na področju izobraževanja, znanosti, kulture, komunikacije in informacij, digitalizacije in na drugih področjih v pristojnosti Unesca v Republiki Sloveniji, ter za pripravo statističnih in drugih podatkov s teh področij;
13. daje pobude za vključevanje organizacij, strokovnih društev in posameznikov s področij pristojnosti Unesca v njegove aktivnosti;
14. redno obvešča javnost o ciljih in aktivnosti Unesca, obravnava vprašanja v zvezi s predstavljanjem najpomembnejših dokumentov, sprejetih v Unescu, širši javnosti ter njihovega prevajanja v slovenski jezik;
15. obravnava druga vprašanja s področja sodelovanja Republike Slovenije z Unescom.

(2) Za uspešno in učinkovito izvajanje svojih nalog komisija:

1. sprejema programe dela in aktivnosti komisije, finančne načrte za njihovo izvajanje ter določa izvajalce sprejetih programov in aktivnosti;
2. pripravlja strateške usmeritve za svoje delovanje;
3. svoje delovanje redno usklajuje z vsemi zadevnimi vladnimi resorji;
4. občasno, vendar najmanj vsaki dve leti poroča Vladi Republike Slovenije o uresničevanju strateških usmeritev ter izvajanju programov dela in aktivnosti.

(3) Komisija deluje v skladu s poslovnikom, ki ga sprejme na svoji konstitutivni seji.

3. člen
(sestava komisije)

(1) Komisijo sestavljajo predsednik, podpredsednika in člani.

(2) Člane imenujejo:

1. Državni zbor Republike Slovenije;
2. Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
3. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije;
4. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje;
5. Ministrstvo za kulturo;
6. Ministrstvo za naravne vire in prostor;
7. Ministrstvo za digitalno preobrazbo.

(3) Organi iz drugega odstavka tega člena svoje predstavnike imenujejo za štiri leta z možnostjo ponovnega imenovanja.

(4) Če je član komisije predčasno razrešen, mora organ iz drugega odstavka tega člena o tem obvestiti Urad Slovenske nacionalne komisije za Unesco in imenovati novega člana za čas do izteka mandata predčasno razrešenega člana.

(5) Člani komisije po položaju so:

1. predstavniki naslednjih zavodov in teles: Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Rectorska konferenca, Slovenska akademija znanosti in umetnosti;
2. nacionalni koordinator slovenske mreže Unescu pridruženih šol (ASPNet);

3. koordinator Unescove mladinske platforme Slovenije;
4. predsedniki nacionalnih odborov medvladnih in mednarodnih programov Unesca ter stalnih delovnih teles, ki jih ustanovi komisija;
5. predsedujoči nacionalnim odborom Mednarodnega združenja za spomenike in spomeniška območja (International Council on Monuments and Sites – ICOMOS), Mednarodne zveze za varstvo narave (International Union for Conservation of Nature – IUCN) ter Mednarodnega muzejskega sveta (International Council of Museums – ICOM);
6. predstavnik Unescovih kateder v Sloveniji.

- (6) Častni člani komisije so nekdanji predsedniki in generalni sekretarji komisije. Njihove pravice in dolžnosti določa poslovnik komisije.
- (7) Komisija lahko na predlog izvršilnega odbora komisije imenuje do tri člane iz vrst izobraževalnega, znanstvenega, intelektualnega in kulturnega okolja ter s področja digitalizacije, ki so s svojim izjemnim dolgoletnim delom prispevali k izboljšanju sodelovanja z Unescom.

4. člen

(organi in delovna telesa komisije)

- (1) Organi komisije so skupščina, predsednik, dva podpredsednika in izvršilni odbor.
- (2) Komisija ustanovi naslednje nacionalne odbore medvladnih in mednarodnih programov Unesca ter stalna delovna telesa komisije:
1. Nacionalni odbor za Mednarodni program za vede o Zemlji in geoparke (International Geoscience and Geoparks Programme – IGGP);
 2. Nacionalni odbor za Medvladno oceanografsko komisijo (Intergovernmental Oceanographic Commission – IOC);
 3. Nacionalni odbor za Medvladni hidrološki program (Intergovernmental Hydrological Programme – IHP);
 4. Nacionalni odbor za medvladni program Človek in biosfera (Man and the Biosphere – MAB);
 5. Nacionalni odbor za program za upravljanje družbenih sprememb (Management of Social Transformations – MOST);
 6. Nacionalni odbor za medvladni program Spomin sveta (Memory of the World – MoW);
 7. Nacionalno koordinacijo slovenske mreže Unescu pridruženih šol (ASPnet);
 8. Unescovo mladinsko platformo Slovenije;
 9. Nacionalni odbor za program Unesco – L'OREAL »Za ženske v znanosti (For Women in Science)«.
- (3) Komisija lahko za posebne naloge ustanovi dodatne stalne ali začasne strokovne in posvetovalne odbore in delovna telesa komisije ter s sklepom določi njihovo sestavo, mandat in področje delovanja in pristojnosti.

5. člen

(povračilo stroškov)

Člani komisije in člani nacionalnih odborov ter delovnih teles komisije so pri svojem delu neodvisni in svoje delo opravljajo kot častno funkcijo ter niso upravičeni do sejin in povračila drugih stroškov.

6. člen

(skupščina)

- (1) Skupščino sestavljajo vsi člani komisije, imenovani člani in člani po položaju.
- (2) Skupščina se na plenarnem zasedanju sestane najmanj enkrat letno.
- (3) Naloge skupščine so:
1. sprejetje letnega vsebinskega programa in finančnega načrta delovanja komisije;

2. imenovanje dveh podpredsednikov komisije;
3. imenovanje izvršilnega odbora komisije;
4. ustanovitev in določitev sestave in mandata nacionalnih odborov medvladnih in mednarodnih programov Unesca ter drugih stalnih in začasnih delovnih teles komisije;
5. sprejetje strategije, resolucij, smernic in priporočil na področju pristojnosti komisije;
6. sprejetje drugih odločitev na najvišji ravni.

7. člen

(predsednik in podpredsednika komisije)

- (1) Predsednika komisije imenuje Vlada Republike Slovenije na predlog Ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, znanost in inovacije, v soglasju z Ministrstvom, pristojnim za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvom, pristojnim za kulturo, Ministrstvom pristojnim za zunanje in evropske zadeve, Ministrstvom, pristojnim za naravne vire in prostor ter Ministrstvom, pristojnim za digitalno preobrazbo.
- (2) Predsednik je imenovan za pet let in je po poteku mandata lahko ponovno imenovan.
- (3) Podpredsednika komisije izvolijo med seboj člani komisije na plenarnem zasedanju skupščine.
- (4) Podpredsednika sta izvoljena za čas trajanja mandata komisije.

8. člen

(izvršilni odbor)

- (1) Izvršilni odbor komisije sestavljajo:
 1. predsednik, podpredsednika in generalni sekretar komisije;
 2. člani komisije, ki so jih v komisijo imenovali Ministrstvo, pristojnim za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Ministrstvo, pristojnim za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvo, pristojnim za zunanje in evropske zadeve, Ministrstvo, pristojnim za kulturo, Ministrstvo, pristojnim za naravne vire in prostor ter Ministrstvo, pristojnim za digitalno preobrazbo.
- (2) Izvršilni odbor pripravlja plenarna zasedanja komisije in odloča o vseh vprašanjih iz pristojnosti komisije v času med plenarnimi zasedanji skupščine.

9. člen

(Urad Slovenske nacionalne komisije za Unesco)

- (1) Strokovno-administrativne in druge operativne naloge za komisijo opravlja Urad Slovenske nacionalne komisije za Unesco (v nadaljnjem besedilu: urad), ki deluje v okviru Ministrstva, pristojnim za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Urad je pri svojem delu samostojen in neposredno izvaja sprejete sklepe in odločitve komisije, nacionalnih odborov in njenih delovnih teles ter se pri svojem delu povezuje z drugimi vladnimi organi in službami.
- (2) Urad med drugim:
 1. usklajuje udeležbo slovenskih predstavnikov na mednarodnih sestankih v okviru Unesca in tujih strokovnjakov v Sloveniji;
 2. aktivno sodeluje na mednarodnih in nacionalnih zasedanjih in konferencah na strokovni ravni v okviru Unesca;
 3. skrbi za administrativno-formalno, operativno in logistično izvajanje programa dela komisije na mednarodni in nacionalni ravni;

4. usklajuje delo in dejavnosti z vladnimi in nevladnimi organi in organizacijami, ki sestavljajo komisijo, ter z drugimi organi in organizacijami, ki lahko prispevajo k uresničevanju programa in dejavnosti Unesca;
 5. usmerja in nadzoruje delo nacionalnih odborov medvladnih in mednarodnih programov ter stalnih in začasnih delovnih teles, ki sta jih komisija ali izvršilni odbor ustanovila na podlagi 4. člena tega sklepa.
- (3) Urad zagotavlja in izvaja financiranje programa dela in aktivnosti komisije ter drugih dogovorjenih obveznosti doma in na tujem iz proračuna Ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, znanost in inovacije.
- (4) Direktor urada opravlja tudi funkcijo generalnega sekretarja komisije, in sicer:
1. skrbi za izvajanje nalog komisije;
 2. skrbi za izvajanje programa komisije in organiziranje sodelovanja Republike Slovenije z Unescom;
 3. skrbi za stalno obveščanje javnosti o ciljih in aktivnostih Unesca ter za razširjanje dokumentov in gradiva Unesca;
 4. svetuje vladnim in nevladnim organom in organizacijam o zadevah s področij delovanja Unesca ter pripravlja informacije s področij delovanja Unesca;
 5. sodeluje s stalnim predstavništvom Republike Slovenije pri Unescu in z vsemi organi in organizacijami, ki sestavljajo komisijo;
 6. sodeluje s sekretariatom Unesca in spremlja delo vodstvenih organov Unesca ter sodeluje z drugimi nacionalnimi komisijami za Unesco;
 7. obvešča izvršilni odbor in komisijo ter vladne organe o izvajanju programa in aktivnostih Unesca;
 8. predstavlja komisijo na sestankih nacionalnih komisij za Unesco in drugih konferencah.

10. člen

(imenovanje članov komisije in mandat predsednika komisije)

- (1) Urad po uveljavitvi tega sklepa pozove predlagatelje iz prvega odstavka 3. člena tega sklepa, da imenujejo člane komisije. Predsednik komisije skupaj z uradom skliče konstitutivno skupščino, potem ko je imenovana večina članov komisije.
- (2) Predsednik komisije nadaljuje delo do izteka mandata, za katerega je bil imenovan.

11. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati Sklep o ustanovitvi in določitvi nalog Slovenske nacionalne komisije za Unesco (Uradni list RS, št. 47/19).

12. člen

(začetek veljavnosti)

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne

PRILOGA IV**OBRAZLOŽITEV****Uvodna pojasnila**

Unesco je specializirana agencija Organizacije združenih narodov (OZN), in sicer Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). Slovenija je postala članica Unesca leta 1992 na podlagi Akta o potrditvi nasledstva glede konvencij, statutov in drugih mednarodnih sporazumov, ki predstavljajo akt o ustanovitvi mednarodnih organizacij (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 9/92 in 10/12). S tem je Slovenija prevzela pravno nasledstvo Ustave Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (v nadaljnjem besedilu: Ustava Unesca).

Unesco je edina agencija sistema Organizacije združenih narodov, ki ima mrežo nacionalnih mehanizmov za sodelovanje na svetovni ravni. VII. člen Ustave Unesca zavezuje države članice, da ustanovijo nacionalne komisije za Unesco, podrobneje pa so njihovi vloga, namen in sestava opredeljeni v Listini o nacionalnih komisijah, ki jo je sprejela Generalna konferenca Unesca na svojem 20. zasedanju.

Nacionalne komisije za Unesco so del celotne ustavne strukture Unesca, njihova naloga pa je, da kot stalna telesa zagotavljajo povezavo med vladnim in nevladnim sektorjem na področjih pristojnosti organizacije.

Poleg zgoraj navedenih pravnih podlag je podlaga za ustanovitev Slovenske nacionalne komisije za Unesco določba 5. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 10/14, 164/20, 35/21, 51/21 in 114/21), ki določa, da vlada z namenom vzpostavitve dialoga z organizacijami civilne družbe in nevladnimi strokovnimi institucijami na posameznem področju (so)ustanavlja svete vlade. Glavni namen Slovenske nacionalne komisije za Unesco je namreč povezovanje in sodelovanje vladnih in nevladnih organov in organizacij v izvajanju programskih aktivnosti Unesca. Glede na specifične zahteve, ki izhajajo iz Ustave Unesca, ki ima značaj mednarodne pogodbe, in iz Listine o nacionalnih komisijah, v predlogu sklepa ohranjamo poimenovanje Slovenska nacionalna komisija za Unesco (in ne svet vlade).

Trenutno so nacionalne komisije ustanovljene v 199 državah in tako sestavljajo pomembno mrežo deležnikov, partnerjev in strokovnjakov ter skrbijo za usklajevanje aktivnosti, izvedbo programov Unesca ter promocijo Unesca na nacionalni, regionalni in svetovni ravni.

Splošno

Unesco je bil ustanovljen s sprejetjem Ustave Unesca leta 1945 kot specializirana agencija OZN. Sekretariat Unesca sestavljajo generalna direktorica in približno 2000 uradnikov, od katerih tretjina deluje v 65 Unescovih uradih po svetu. Družino Unesco sestavljajo države članice, nacionalne komisije, stalne delegacije, civilna družba in javno-zasebna partnerstva. Poslanstvo Unesca je prispevati h gradnji miru, odpravljanju revščine, trajnostnemu razvoju in medkulturnemu dialogu na naslednjih področjih delovanja: izobraževanje, znanost, kultura, komunikacije in informacije, digitalizacija. V središču delovanja Unesca sta dve prednostni področji na svetovni ravni: Afrika in enakost spolov. V okviru teh dveh prednostnih področij Unesco sledi naslednjim ciljem:

- kakovostno izobraževanje za vse in vseživljenjsko učenje,
- razvoj znanosti in politik za trajnostni razvoj,
- spoprijemanje z nastajajočimi družbenimi in etičnimi izzivi,
- spodbujanje kulturne raznolikosti, medkulturnega dialoga in kulture miru,
- izgradnja vključujoče in na znanju temelječe družbe,

- digitalni razvoj družbe, ki vključuje vse družbene deležnike,
- ohranjanje in varstvo svetovne kulturne, naravne in nesnovne dediščine.

Generalna konferenca Unesca, v kateri sodelujejo vse države članice, zaseda vsaki dve leti in sprejema temeljne dokumente, program in proračun organizacije, vsaka štiri leta pa imenuje oziroma izvoli tudi generalnega direktorja. Med dvema zasedanjema organizacijo usmerja izvršilni odbor, ki ima 58 članic, sorazmerno iz vsake od šestih regionalnih skupin. Sekretariat organizacije je razdeljen na sedem sektorjev (izobraževanje, kultura, naravoslovne znanosti, družboslovne znanosti in humanistika, informacije in komunikacije, mednarodno sodelovanje ter administracija in upravljanje), ki jih vodijo pomočniki generalne direktorice oziroma njeni namestniki.

Unesco ima 194 držav članic in 12 pridruženih članic. Slovenija je k Unescu pristopila 27. maja 1992 kot 167. članica. Za potrebe volitev je uvrščena v drugo volilno skupino, programsko pa v evropsko in severnoameriško regijo. Subregionalno se Slovenija povezuje z državami jugovzhodne in srednje Evrope ter z baltskimi državami, zelo aktivno sodelovanje neguje tudi z Zahodno Evropo in Severno Ameriko. Na projektni ravni lahko opozorimo na dobro sodelovanje z nekaterimi afriškimi državami in z Južno Korejo. Sodelovanje poteka predvsem na ravni nacionalnih komisij za Unesco.

Unesco je v času do leta 2018 doživel številne pretese. ZDA so leta 2011 prenehale plačevati članarino zaradi članstva Palestine v organizaciji, leta 2018 pa so skupaj z Izraelom izstopile iz Unesca. ZDA so se v Unesco ponovno včlanile julija 2023 in napovedale, da bodo po hitrem postopku vrnilo dolg v višini več kot 600 milijonov ameriških dolarjev.

Sekretariat Unesca od leta 2017 vodi generalna direktorica Audrey Azoulay, nekdanja francoska ministrica za kulturo. Po pretresih, ki jih je Unesco doživel do leta 2018, se je v času njenega mandata položaj v organizaciji precej izboljšal. Generalna direktorica Azoulay je zastavila pogumno preobrazbo organizacije.

Unesco je s krizo zaradi epidemije covida-19 pridobil pomen, saj so njegove pristojnosti neposredno povezane z izzivi na podlagi krize: znanost, izobraževanje, boj proti dezinformacijam.

Nacionalne komisije za Unesco

V skladu z Ustavo Unesca so vse države članice ustanovile svoje nacionalne komisije za Unesco. Je edina agencija OZN, ki vključuje nacionalna telesa – njihova naloga je povezovanje nacionalnih vladnih in nevladnih teles z aktivnostmi te organizacije. Trenutno v svetu deluje 199 nacionalnih komisij. Mreža ima pomembno vlogo pri povezovanju s partnerji, pri usklajevanju dejavnosti in promociji prepoznavnosti Unesca na nacionalni in svetovni ravni.

Slovensko nacionalno komisijo za Unesco (SNKU) je Vlada Republike Slovenije prvič ustanovila v letu 1992, ko je Republika Slovenija postala polnopravna članica organizacije.

Vlada Republike Slovenije je s sklepom z dne 8. aprila 2021 za predsednico SNKU imenovala prof. dr. Ireno Mlinarič Raščan. Naloge generalnega sekretarja SNKU in direktorja Urada za Unesco od 15. novembra 2020 opravlja Gašper Hrastelj.

V okviru Slovenske nacionalne komisije za Unesco redno delujejo naslednji odbori mednarodnih in medvladnih programov Unesco in drugih stalnih delovnih teles:

Nacionalni odbor za Mednarodni program za vede o Zemlji in geoparke (International Geoscience and Geoparks Programme – IGPP), Nacionalni odbor za Medvladno oceanografsko komisijo (Intergovernmental Oceanographic Commission – IOC); Nacionalni odbor za Medvladni hidrološki program (Intergovernmental Hydrological Programme – IHP), Nacionalni odbor za medvladni program Človek in biosfera (Man and the Biosphere – MAB), Nacionalni odbor za program za upravljanje družbenih sprememb (Management of Social Transformations – MOST), Nacionalni odbor za medvladni program Spomin sveta (Memory of the World – MoW), Nacionalno koordinacijo slovenske mreže Unescu pridruženih šol (ASPnet), Unescovo mladinsko platformo Slovenije, Nacionalni odbor za program Unesco – L'OREAL »Za ženske v znanosti (For Women in Science)«. Navedeni odbori in

telesa sodelujejo z Unescom pri izvajanju programov s svojega področja, izvajajo pa tudi vrsto znanstvenih in raziskovalnih projektov ter projektov popularizacije znanosti v nacionalnem okviru.

Slovenska nacionalna komisija za Unesco je ustanovila tudi nacionalna odbora za svetovno kulturno in naravno dediščino ter za nesnovno kulturno dediščino. Komisija ima tudi poseben prostor za udejstvovanje mladih, in sicer Unescovo mladinsko platformo Slovenije.

Dosedanji sklici komisije

Prvič je Vlada Republike Slovenije Slovensko nacionalno komisijo za Unesco ustanovila leta 1992. Na tej podlagi je komisija v več sklicih z manjšimi spremembami delovala do leta 2010, ko je Vlada Republike Slovenije na podlagi pripomb in predlogov iz poročila o delovanju Slovenske nacionalne komisije za Unesco v obdobju 2005–2008 in predlogov delovne skupine, ki se je oblikovala na podlagi sklepa, ki ga je vlada sprejela ob njegovi obravnavi, sprejela nov sklep. Že takrat je nova sestava komisije vzpostavila ustrežnejše razmerje med institucijami, ki kot članice komisije imenujejo svoje predstavnike v komisijo, člani po položaju, ki vodijo stalna ali začasna delovna telesa komisije, ter med posamezniki, ki delujejo na različnih področjih, povezanih z Unescom. V letu 2015 je prišlo do uskladitve sklepa z dejanskim stanjem zaradi sprememb pristojnosti nekaterih institucionalnih članic komisije.

V postopku usklajevanja so bila leta 2019 sprožena nekatera pomembna vprašanja glede širine članstva in s tem povezanega zagotavljanja ustrezne odzivnosti in operativnosti komisije, ustrežnejše zastopanosti civilnodružbenih organizacij ter formaliziranja možnosti sodelovanja ustreznih institucij in posameznikov pri reševanju posameznih vprašanj iz pristojnosti komisije.

Bistvene spremembe

V drugi polovici leta 2023 se izteče mandat sedanji sestavi Slovenske nacionalne komisije za Unesco.

Cilji, ki jih želimo doseči s spremembami, so oblikovanje manjše in bolj aktivne komisije, pri čemer je sestava komisije zasnovana fleksibilno. Jedro članstva sestavljajo predstavniki, ki jih imenujejo resorna ministrstva. V jedro članstva so vključeni tudi predsedniki nacionalnih odborov medvladnih in mednarodnih programov Unesca ter drugih stalnih delovnih teles komisije.

Za zagotavljanje kakovostne in smiselne zastopanosti civilnodružbenih organizacij in formaliziranje možnosti sodelovanja ustreznih institucij in posameznikov pri obravnavi posameznih vprašanj iz pristojnosti komisije bo Slovenska nacionalna komisija za Unesco lahko ustanovila stalna ali začasna delovna telesa komisije.

Poleg tega komisija lahko imenuje največ tri člane iz vrst izobraževalnega, znanstvenega, intelektualnega in kulturnega okolja ter področja digitalizacije, ki so s svojim izjemnim dolgoletnim delom prispevali k izboljšanju sodelovanja z Unescom.

Urad za Unesco

Naloge in pristojnosti komisije in urada kot strokovne službe segajo na vsa področja, ki jih Unesco obravnava kot specializirana agencija Organizacije združenih narodov. Urad usklajuje delo več resorjev, ki pokrivajo področja kulture, izobraževanja, znanosti, športa, šolstva, mladine, okolja, digitalizacije, obrambe in zaščite, ter na podlagi usmeritev in sklepov komisije načrtuje in tudi financira programe s teh področij. Urad usklajuje in izvaja naloge, povezane s sodelovanjem Republike Slovenije v upravljanju organizacije Unesco, med drugim članstvo v vodilnih in pomožnih organih Unesca ter pripravo udeležbe na generalni konferenci. Urad je zato opredeljen kot strokovna služba Slovenske nacionalne komisije za Unesco v okviru ministrstva, pristojnega za področje znanosti. Urad je pri svojem delu samostojen in neposredno izvaja sprejete sklepe in odločitve komisije in njenih delovnih teles ter se povezuje z drugimi vladnimi organi in službami.